

ARCHA

6
2003

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE



Někteří lidé mají pocit, že „stojí na straně mravnosti“ už tím, že o morálce často mluví a z nekompromisních morálních stanovisek posuzují ty druhé, nejčastěji instituce (církve, politická grémia) a jejich představitele. Člověk by však měl být náročný především sám na sebe a do vlastních řad.

Tomáš Halík



Velmi dobře všichni víme, co se má a co nemá, co se sluší a co nesluší, co je dobro a co zlo. Každý člověk má svědomí, rozdíly jsou jen v tom, jak moc kdo z nás dbá jeho hlasu či jak dovedně dokáže své svědomí obelhávat.

Václav Havel



rok končí. co začíná? – horizont všech horizontů – přírůstek do rodiny – co čeká črdm v roce 2004? – tři oříšky pro kocvak – osobnosti črdm – bambiriáda pošestě – vždycky jako poprvé – etická výchova na školách – výchova mladé generace k mravním hodnotám – morální výchova? – jaro, léto, podzim, zima, v brně bylo letos prima! – regiontour je opět za dveřmi – cestovní pojištění last-time? proč ne?! – do roku 2004

Rok končí. Co začíná?

Kdysi dávno svolala zvířata sněm. Liška se zeptala veverky: „Co pro tebe znamenají Vánoce?“ Veverka odpověděla: „Pro mě Vánoce znamenají krásný stromeček ozdobený spoustou svíček a cukrovím, které mám tak ráda.“

Liška se připojila se svou představou: „Pro mě samozřejmě nesmí chybět voňavá pečená husička. Bez pečinky by to opravdové Vánoce nebyly.“ Do řeči se jim vložil medvěd: „Vánočka! O Vánocích musím mít obrovskou sladkou vánočku!“

Slyšet se dala také straka: „Podle mě jsou o Vánocích nejdůležitější krásné a zářící šperky. O Vánocích se má všechno jen třpytit.“

Pozadu nechtěl zůstat ani vůl: „Vánoce dělá Vánocemi teprve šampaňské. Já bych ho klidně vypil dvě láhve!“

A osel, který to už nevydržel, se rychle zmocnil slova: „Vole, zbláznil ses? Vždyť na Vánocích je nejdůležitější Ježíšek. Copak jsi na to zapomněl?“

Vůl se zastyděl, sklopil velkou hlavu a zabučel: „A vědí to vůbec lidé?“

Líbil se mi tenhle kratičký příběh, který mi nějakou náhodou přišel do cesty, a tak jsem si řekla, že se o něj s vámi podělím na úvod posledního čísla Archy v tomto roce. Adventní doba již je v plném proudu, v zásech přípravy vrcholí a zase pomalu, ale jistě končí jeden kalendářní rok. Na začátku jsme do něj vstupovali se spoustou předsevzetí, nadějí i očekávání a najednou je u konce. Ohlízím-li se zpátky, uvědomuji si, že jsme zase urazili notný kus cesty. Vrcholí přípravy a diskuse kolem nového zákona o práci s dětmi a mládeží, připravuje se nový občanský zákoník, který by měl také výrazně ovlivnit fungování nevládních organizací, mapujeme první zkušenosti se zákonem o dobrovolné službě, z něhož naše sdružení sice téměř vypadla, ale možná se již znova otevírá možnost diskuse o jeho novele, která by nás opět vtáhla

do hry, reálněji začínají vypadat i daňové asignace. Mnoho zdánlivě odlišných témat, jež je ale potřeba propojit v jeden cíl – lepší podmínky pro práci nevládních organizací.



Část cesty jsme již ušli, ale realita dnešních dní ukazuje, že potřeba neustálé otevřené komunikace mezi státem a nevládkami je stále živá. Přitom je nutné mít na paměti, že krátkodobý prospěch nemusí znamenat dosažení vysněného cíle. Česká rada dětí a mládeže se vždy snažila být důvěryhodným a respektovaným partnerem, který nevolí tvrdé zbraně a nečistě manévry, ale snaží se dosahovat svého cíle chytrostí a uměním komunikovat. A já bych si moc přála, aby tomu tak bylo i nadále. Aby jasná vize, kam a k čemu chceme směřovat, byla vytvářena co největší škálou zkušeností malých i velkých sdružení, aby její představitelé moudře vážili na jemných miskách vah kroky, které zvolí k jejímu naplňování. A ještě jedna věc. Neuvěřitelným řízením osudu se před námi, po mnoha letech neúspěšných pokusů otevřela konečně cesta k jedné opravdu reprezentativní střeše sdružení dětí a mládeže. Před Českou radou dětí a mládeže je víc než reálná možnost stát se jediným zástupcem České republiky v Youth Foru. Nepromar-

něme tuto šanci. S otevřeným srdcem a velkoryse hledejme řešení, které bude hodné vítěze i poraženého. Jen tak se naše snažení v budoucnu zúročí. Nebude to jednoduché, ale jistě to stojí zato. Vždyť stejnou zkušenost jsme v minulosti udělali již nejednou.

Jak tak píšu tenhle úvodník, stále víc a víc si uvědomuju, jak moc byl a stále ještě je můj život spjatý s plavbou lodičky, která je symbolem České rady dětí a mládeže. Jenomže nějak přišel čas se rozloučit. Poslední rok natolik změnil můj život, že v něm už nezbyvá dost času na další práci. A švindlovat se nemá. Přešla jsem na druhý břeh – práce na ministerstvu informatiky i v pražském zastupitelstvu je možností vidět mnohé problémy a starosti z jiné strany, pro změnu z pohledu státu. Zkušenosti minulých let jsou velkým bohatstvím, které si na tuto cestu nesu. Věřím, že se mi bude dařit je uplatňovat. Ke konci roku tedy rezignuji na funkci předsedkyně CRDM a až do valného shromáždění, kde si zvolíte nového předsedu, bude zastupujícím předsedou Pavel Trantina.

Věřím, že naše lodička má pevnou konstrukci, dobré základy a po pěti letech je již i ostríleným mořským vlkem, který už nejednu bouři překonal a umí držet vytčený směr. Bude se mi stýskat, ale věřím, že se budeme i v budoucnu potkávat, a těším se, jak budu z povzdálí sledovat její další úspěšnou cestu, na níž se všichni budete podílet a děkuju za všechny možnosti, příležitosti, za všechno, co jsem se díky jí i vám naučila.

A co do nového roku – jedno krásné přání, které jsem někde slyšela a už dlouho nosím v peněženke:

„Sny jsou jako balónky, když jich hodně nafoukneš, vynesou Tě až do nebe...“

Tak ať jsou vaše Vánoce plné radosti, štěstí a kouzel, ať vaše srdce věří na sny i na balónky a ať cesta rokem 2004 není moc těžká...

Jana Vohralíková

Horizont všech horizontů

Zdáleka nejdůležitější hodnotou, tou, z níž všechny další vyrůstají, je něco velmi prostého a zcela zásadního. Něco, co předchází jak celému právnímu řádu, tak i všem zákonům trhu: je to mravní vědomí, všem známý a všem tak či onak sdílený soubor zásad slušného chování, zásad, které samozřejmě vyrůstají z podvědomého a hluboce zakořeněného předpokladu, že se přeje jen někde všechno a navždy ví, a že nic tudíž neunikne svému spravedlivému soudu. ...je-li z mnoha historických důvodů stále ještě naše společnost hodně demoralizovaná, vůbec to neznamená, že žijeme ve společnosti bez morálky. Velmi dobře všichni víme, co se má a co nemá, co se sluší a co nesluší, co je dobro a co zlo. Každý člověk má svědomí, rozdíl je jen v tom, jak moc kdo z nás dbá jeho hlasu či jak dovedně dokáže své svědomí obelhávat.

Ten nejdůležitější pevný bod uprostřed nepřehledného a v jistém smyslu bláznivého světa tu tedy je. Oč běží, je vsutku vážně ho uchopit, pěstovat ho a ctít, odkrývat vše, co je už dávno k němu – byť podvědomě – vztaženo, a systematicky podporovat všechno, čím je toto hluboké vědomí mravního řádu dosvědčováno

Na jednu krádež, na jeden podraz, na jednu zradu, na jedno uličnictví připadají desítky tisíc dobrých skutků, od spontánního zájmu o osud bližního, lidského pohlazení či anonymního daru až po spolehlivost a kázeň v práci či ochotu riskovat něco ze svých osobních výhod ve prospěch celého společenství. Společnost je tedy celá protkána mravním cítěním a okamžitou schopností rozlišovat dobro od zla.

Má hluboká vnitřní zkušenost se sebou samým či mé niterné přesvědčení mi říká, že všechny horizonty, prostorové i časové, byť by byly pro náš každodenní život jakkoli důležité, začnou v určité chvíli ztrácet svůj význam, nejsou-li zakoušeny – aspoň podvědomě – jen jako jakési deriváty či dosažitelné podoby něčeho nepoměrně vzdálenějšího a daleko tíž popsateľného, ale o to důležitějšího, totiž jakéhosi horizontu všech horizontů, absolutního horizontu, horizontu věčnosti a nekonečna.

Vím, že je těžké se něčím takovým trápit nebo o tom spekulovat. Ale nemohu si pomoci: chceme-li nalézt v tomto podivném, splašeném, nesrozumitelném a v mnoha ohledech velmi tvrdém světě světýlko jistoty, a tudíž i naděje, pak musíme pohlédnout v mysl až k tomuto horizontu nejzazšímu. Neboť jen na něm, v souvislosti s ním, na jeho pozadí dostává svůj pravý smysl a nalézá své jediné možné vysvětlení i to, o čem tu po celou dobu mluvím jako o zdroji všech dalších jistot: mravní řád v nás.

Z novoročního projevu Václava Havla v roce 2001

O potřebě morálky (a mnozí dodávají pro jistotu i „etiky“) se sice hovoří docela často, dokonce i ekonomická teorie – natož praxe – potvrzuje, že bez určité morální kvality prostředí se zásadně ohrožuje sama prosperita, ale tím těžší je nabídnout důvěryhodnou cestu k tomu, aby právě nezůstalo jen u těch slov. Nejspíš proto, že „Co je bez chvění – není pevné“. Na autora nedávno vydané stejnojmenné knihy profesora Tomáše Halíka se Jiří Zajíc obrátil s následujícími otázkami:

Co se ti vybaví při slově „mravnost“?

Potřeba ukázat, že toto slovo neoznačuje upjatého puritána se vztyčeným ukazováčkem, nýbrž zralou a odpovědnou lidskou bytost, na niž je spolehnutí.

Ve své zatím poslední knize „Co je bez chvění, není pevné“ se mimo jiné věnuješ českému sklonu k „moralizování“. Zkus to přiblížit i čtenářům ARCHY.

Hledal jsem odpověď na otázku, kam se poděla někdejší náboženská horlivost českého národa, a stopoval jsem od husitských dob až po Masaryka určitou tendencí redukovat duchovní život na jeden z jeho rozměrů, totiž na morálku. Ukázal se však určitý neblahý aspekt tohoto důrazu na morálku: někteří lidé mají pocit,



že „stojí na straně mravnosti“ už tím, že o morálce často mluví a z nekompromisních morálních stanovisek posuzují ty druhé, nejčastěji instituce (církve, politická



grémia) a jejich představitele. Člověk by však měl být náročný především sám na sebe a do vlastních řad – a při pohledu na „ty nahore“ by neměl paušalizovat. K cynickému zneužívání moci nebo přezíravosti vůči zákonům či pravidlům solidního jednání samozřejmě nemůžeme být lhostejní, ale pozor na onu častou kombinaci všeobecného pivního spílání u džbánku nebo v anonymitě internetových chatů s nahrblou servilností, když se náhodnou někomu z těch „nahore“ ocitneme tváří v tvář.

Dovolím si aktualizovat otázku: kniha Co je bez chvění, není pevné, už není má poslední – právě vyšla kniha Oslovit Zachea, kde se tématu lidské odpovědnosti a předpokladů mravního jednání dotýkám na mnoha místech.

Jaká je podle tebe „mravní diagnóza“ současné české společnosti? A západní (evropské) společnosti?

Nerad bych se dopouštěl generalizace: znám mnoho lidí, kteří v soukromém životě i ve veřejné činnosti – např. v mnoha neziskových organizacích – prokazují velkou obětavost, nesobeckost, soucitění, praktickou solidaritu. Projevy solidarity jsou velmi převládající ve vypjatých situacích, např. při povodních. V té šedé každodennosti to však bývá horší – tam je spousta lhostejnosti, lidé se naučili zásadě „co tě nepálí, nehas“. Ti, kteří důsledně dodržují zákony, nesledují jen vlastní prospěch, dělají něco nezištně, jsou bohužel v očích převažujícího veřejného mínění chápáni jako úchylní podivní a lidé prahnou po tom, aby byli odhaleni jako pokrytci. Údésným příkladem byl například nedávný televizní pořad o jedné z nejnádhernějších postav dvacátého století, Matce Tereze z Kalkaty – viděl jsem tu úlevu některých lidí, když mohli mluvit o tom, jak všichni „svatouškové“ jsou podvodníci – s jasným, byť nepřiznaným dodatkem: tak proč bych jim neměl být já?

Vidím jeden paradoxní účinek médií: neustálé zprávy o podvodech a násilí, které by měly být varováním, se stávají – pokud není ukázáno, jak ta situace byla dořešena a zločiny vypátrány a potrestány – jakousi normou, „je to normální“.

Také ten neustálý brainwashing násilí na obrazovce není bez viny na zhrubnutí a barbarizaci současné západní společnosti – u nás je to samozřejmě horší, protože tu byly vyraženy z veřejného života instituce, které alespoň jasně a zřetelně nazývaly zlo zlem. Nejsem chvalořečník „zlatých starých časů“ a nemám iluze o tom, že by snad v minulosti lidé nepáchali zlo, ale rozhodně většina zřetelněji věděla, že to není „normální“. Když jsem nedávno četl v interview s předsedou jedné naší významné politické strany, že ti, kteří jdou do politiky, aby pomáhali sociálně slabým nebo řešili ekologické problémy, by se měli zavírat do blázince, protože člověk to přece dělá jen kvůli tomu pěknému pocitu moci, řekl jsem si, že lidé s jeho hodnotovou orientací asi byli v politice vždycky, ale alespoň se to styděli říci nahlas. Ne, neocenil jsem jeho „upřímnost“. Spíše jsem v tom viděl kombinaci cynismu s lhostejností a pokleslým vnímáním společnosti, která

něco takového spolkně bez komentáře: preference jeho strany jsou velmi slušné.

Mnoho tvých úvah se točí kolem skutečnosti svobody. Jaká je její úloha v pojetí mravnosti, kterou pokládáš za přiměřenou naší dnešní situaci?

Svoboda je zásadní podmínkou mravnosti. Ovšem je tu jedna zásadní souvislost, na níž lidé, kteří skloňují svobodu ve všech projevech, často zapomínají. Vidíme kolem sebe zřetelnou tendenci vyřadit ze slovníku slovo hřích, mravní vina – vždy se přece najdou okolnosti, jak své jednání ospravedlnit: jsme podmíněni vlivy psychologickými, sociálními i biologickými, podepsala se na nás rodina, společnost, naše pudovost. To je všechno pravda, ale pokud člověk škrtá vinu, škrtá odpovědnost – a s ní škrtá i svobodu. Člověk, který „za nic nemůže“, protože je produktem všemožných vlivů, abdikoval na svobodu, základní charakteristiku lidské důstojnosti. Už od Kanta (a vlastně od Tomáše Akvinského) víme, že základním projevem a nejvlastnějším smyslem svobody je mravní jednání. Svoboda je naplněna nikoliv tím, že „si dělám co chci“ (jsem hříčkou své libovůle), nýbrž tím, že mohu dělat to, co poznávám (nikoliv svévolně určuji) jako správné.



Co je podle tebe z praktického hlediska nejtěžší při uskutečňování takto pojeté mravnosti?

Zkrotit vnitřní sklon k sobectví a lenost a mít odvalu k nonkonformitě – nebát se, že „budu za blbce“.

Kdo má dnes šanci být důvěryhodným „prorokem“ takové mravnosti?

Nikdo nemluví do svědomí světa tak důsledně jako Jan Pavel II.

Lidé by se neměli nechat zmást pokrouceným mediálním obrazem konzervativního starce, který mluví jen proti potratům a kondomům – to není pravdivý obraz. Je třeba slyšet, co papež říká o lidských právech, svobodě, o míru a solidaritě – to nejsou fráze těch, kteří se chtějí populisticky zalíbit většinovému mínění, aby byli zvoleni za 4 nebo 5 let znovu. Je možné s ním v tom či onom jistě nesouhlasit, ale je třeba ocenit, že nabízí světu mnohé hodnoty Desatera a Kázání nahoře, která nejsou populární – ale budeme-li je ignorovat, naše lidství ztratí hodnotu, hloubku – i budoucnost.

U příležitosti setkání věnovaného památce Milady Horákové jsi řekl: „Nacismus a komunismus čerpal svou hlavní sílu z mravních chyb demokratů.“

Co jsi tím měl na mysli?

Pokud se demokracie stává nevěrohodnou – např. tím, že je sociálně necitlivá, prolezá korupcí, nedokáže ubránit práva menšin před diktátem většiny, nebo v politickém spektru není dost osobností, kterých by si lidé mohli opravdu vážit, apod. – pak se nenajde dost lidí, kteří jsou ochotni ji bránit v situaci ohrožení. Pro mnoho lidí, kteří se chtějí jen prošvejkovat životem, je totalita přitažlivější než demokracie, protože od nich vyžaduje jen konformitu, nikoliv aktivní spoluutváření společnosti. Nestačí jen lamentovat nad tím, že komunistům přibývají hlasy a lidé zapomínají na oběti totality – je třeba se kriticky podívat do vlastních řad.

Co si myslíš o Projektu „Světový étos“, který se z iniciativy Hanse Künga začal rozvíjet před více než deseti lety?

Je to nesporně ušlechtilá a potřebná iniciativa, avšak jako člověk, který objel mnoho zemí a kontinentů, aby přispěl k pokojnému dialogu lidí různých náboženství a kultur, a zamýšlel se s nimi nad tím, co je potřebné vložit do základů budoucí „globální společnosti“ (to je hlavní smysl mých mnoha zahraničních aktivit v posledních letech a o tom také hodně píšou ve zmíněné knížce Co je bez chvění, není pevné), vím, že je to dlouhodobý úkol a je s ním spojeno více obtíží, než se zdá při čtení této dosti optimistické knížky. Asi by člověk měl Künga číst paralelně s Huntingtonovým Střetem civilizací – pravda je někde uprostřed.

Přírůstek do rodiny

Pokaždé, když se naše rodinka sdružení ČRDМ rozroste, je to velká radost. A o takové potěšení se s vámi moc rádi podělíme, poprosili jsme proto naše dvě nová sdružení, aby se vám představila.

Sdružení Roztoč se představuje

Sdružení Roztoč vzniklo v září 1997. Začínali jsme s výtvarným a dramatickým kroužkem pro děti, postupně počet kroužků



narůstal, začali jsme pořádát jednotlivé kulturní akce pro děti a dospělé, víkendové řemeslné, výtvarné a hudební dílny a akce zaměřené na místní rozvoj. K původním několika maminkám se postupně přidávaly další. Dnes má sdružení kolem 200 členů (dětí i rodičů), 3 zaměstnance (i když jen na několik hodin týdně) a především skupinku maminek a lektorů, které s Roztočem pravidelně spolupracují. Hlavní myšlenkou a cílem Roztoče je vytvářet pro děti, mládež i dospělé v Roztokách určité zázemí, komunitu sprátených osob, učit je vztahu k místu, kde žijí a k lidem, s nimiž zde žijí. Všechny naše akce se vzájemně prolínají a určitým způsobem propojují. Celoroční práci kroužků spojuje obvykle určité téma: v minulých letech jsme se s dětmi hodně věnovali zkoumání historie Roztok, zajímavých a krásných míst a naše práce se promítala do projektu Roztoky srdcem dětí. Letos jsme se vydali trochu dál – projekt Doteky afrických radostí je zaměřen na poznávání Afriky a života afrických dětí.

Školní rok z pohledu roztočičího dítěte otevírá každoročně slavností zápis do kroužků, které děti pilně navštěvují. Letos byl spojený s aukcí dětských obrázků. V říjnu se konal **svatomartinský lampiónový průvod**. V listopadu **dílna na výrobu keramických lampiček**, o níž je velký zájem každý rok. Světlo z lampiček pak posvítí na cestu při **Adventním koncertě** na Levém Hradci. V listopadu a prosinci se již tradičně koná několik dalších dílen – drátkovací, hudební, taneční, na výrobu adventních věnců či na výrobu tradičního anglického cukroví Christmas Cake. Jednou s nejoblíbenějších

událostí je dětský **Vánoční trh**, kde mohou malí trhovci prodávat i nakupovat své vlastnoruční výrobky. Rada andělů i pasáčků vítá koledami nově narozeného Ježíška při **Živých Jesličkách**. Domů si všichni odnášejí pravé světlo z Betléma. Největší akcí – již tradičnímu **Masopustu** předchází několik dílen, na nichž si děti i dospělí připravují masky a kostýmy. Za pět let vzniklo již několik desítek nádherných originálních masek – přes tři metry vysoké smrtky z bambusových tyčí, několik koní, koz, oslíků a medvědů i spousta masopustních strašidel. Masopust začíná v pátek obchůzkou po domech, v sobotu prochází průvod městem a večer následuje masopustní taneční zábava.

Školní rok končí **Zahradní slavností** v roztočské škole.

Usilujeme o to, aby naše akce byly přístupné dětem ze všech sociálních vrstev. Spolupracujeme úzce se Středočeským muzeem v Roztokách, s roztočskými tomiky, společné projekty máme také se Spolkem pro obnovu únětické kultury.

Chcete se někdy přijít podívat? Rádi vás uvidíme na dílnách, při Masopustu i na všech našich dalších akcích. Program a další informace najdete na našich webových stránkách <http://roztoč.ecn.cz>

Jitka Klinkerová, Sdružení Roztoč

Sdružení T. O. Lvíčata – Praha 6

Sdružení T.O.

Lvíčata bylo založeno v dubnu roku 2001.

Samotný dětský zájmový oddíl T.O. Lvíčata však

vznikl dávno předtím – jeho založení se datuje dle dochovaných oddílových kronik již od 1. 9. 1974.

Hlavní náplní našeho sdružení je organizování a smysluplné využití volného času dětí a mládeže se zaměřením na turistiku, vodáctví, výpočetní techniku, sport, hry a soutěže. Pořádáme pro děti



a mládež pravidelné schůzky jednou týdně v klubovných oddílu, ale i mimo klubovny, víkendové poznávací a sportovní výlety, sjezdy řek, prázdninové akce jako jsou podzimní, zimní a letní tábory, jedenkrát do roka i zahraniční poznávací zájezd do Itálie či Chorvatska.

Členskou základnu tvoří k říjnu tohoto roku 38 dětí a 12 vedoucích a instruktorů. Mimo tuto členskou základnu nám pomáhají s přípravou a organizováním naší činnosti i rodiče a přátelé oddílu Lvíčata. Všichni naši vedoucí a instruktoři vykonávají práci s dětmi a mládeží ve svém volném čase bez nároku na jakoukoli odměnu. Největší odměnou jsou pro nás usměvavé tváře spokojených dětí. Někteří naši vedoucí mají pedagogické vzdělání, kurzy sportovního instruktora, kurzy hlavních vedoucích a zdravotníků zotavovacích akcí.

Úzce spolupracujeme zvláště o prázdninách s dětskými domovy z celé České republiky a umožňujeme jim i ostatním neorganizovaným dětem a mládeži účastnit se námi pořádaných akcí.

Naše sdružení T.O. Lvíčata vydává pravidelné oddílové zpravodaj „Lvíčátko“, který je určen členům oddílu, jejich rodičům, přátelům oddílu a ostatním zájemcům. Aktuální informace o sdružení jsou k dispozici i na našich webových stránkách www.volny.cz/lvicata. Zimní tábory a jarní prázdniny pořádáme každým rokem v Orlických horách, a to jak pro lyžaře, tak i pro nelyžaře. Vyvrcholením celoroční činnosti jsou pro nás letní tábory. Pořádáme je v jižních Čechách u obce Besednice ve čtyřech po sobě jdoucích turnusech. Tábory jsou stanové – podsadové stany, dalším zázemím je pevná kuchyně, jídelna, sociální zařízení včetně sprch s teplou vodou. Pro děti je na táborech připraven zajímavý program včetně celotáborové hry a výletů. Letních táborů se každoročně zúčastní okolo 300 dětí a mládeže.

*Za vedení T.O. Lvíčata
Roman Kovařík, předseda*

Co čeká ČRDM v roce 2004?

Ačkoliv by to mohlo znít jako klišé, bude rok 2004 pro Českou radu dětí a mládeže skutečně přelomovým – a to hned z několika důvodů.

Předně po téměř pěti a půl letech odchází z čela rady předsedkyně Jana Vohralíková. Odchází za profesní kariérou a zanechává za sebou dobré dílo – organizaci s padesáti sedmi členskými sdruženími, organizaci s příjemným vnitřním ovzduším, organizaci respektovanou. Patří jí velký dík za to, jak ČRDM po celou tu dobu řídila a utvářela ji. Přejeme jí hodně štěstí a úspěchů a věříme, že na nás nepomene a bude naši činnost i nadále podporovat.

Čeká nás tedy volba nového předsedy/předsedkyně a jmenování nového představenstva, kde všichni bez výjimky budou podle stanov mladší 35 let. Věříme, že se takoví schopní mladí lidé najdou a přihlásí – představenstvo (a vlastně i ČRDM jako celek) bude totiž jen takové, jaké si je sestavíme, nakolik budou jeho členové a jejich sdružení schopni přispět společnému dílu.

Projekty ČRDM na rok 2004 zahrnují tradiční aktivity a servis – pojištění a zázemí v Kanceláři, ale i Bambiriádu, publikační a informační služby sdružením i veřejnosti a školení. Rozhodně ale nejde o rutinu. Bambiriáda se i nadále rozrůstá, a to i víceméně navzdory limitovaným finančním prostředkům. Sloučením ČRDM a Národního informačního centra mládeže ČR na sebe rada přibrala i velký balík v podobě serveru Adam a dalších informačních aktivit. Hlavní školicí aktivity se v roce 2004 soustředí na přípravu přechodu sdružení dětí a mládeže a všech jejich organizačních jednotek na podvojně účetnictví. ČRDM iniciovala projekt, jenž zahrnuje nejen školení na regionální úrovni, ale i výběr odpovídajícího software.

Bude též nutné zvládnout „legislativní smršť“, jež se na naše sdružení valí – ať už je to připravovaný

zákon o mládeži, Občanský kodex nově upravující podmínky pro sdružování, nebo hygienická vyhláška, všechny tyto normy mohou velmi výrazně ovlivnit naše aktivity. Musíme být připraveni na odbornou, věcnou, ale i dostatečně razantní diskusi.



V roce 2004 zřejmě vyvrcholí jednání o dosažení existence jediné reprezentativní národní rady mládeže v ČR – poslední vývoj uvnitř Kruhu sdružení dětí a mládeže naznačuje, že jí bude dosaženo na základě ČRDM, která také bude zřejmě brzy podávat na uvolněné místo po Kruhu přihlášku do Evropského

fóra mládeže. Věříme, že Česká republika bude v Evropě konečně náležitě zastoupena.

Neméně důležité bude sledování integračních snah českých nestátních neziskových organizací – letos jsme se významně účastnili diskusí o vzniku „parlamentu neziskového sektoru“, byla založena Asociace nestátních neziskových organizací atd.

Konečně důležité jsou naše vztahy s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Doufáme, že bude pokračovat to pozitivní z dosavadních vztahů a ubude třecích ploch, že ČRDM bude brána jako seriózní partner a její činnost naleznе náležitěho docenění.

Čeká nás zkrátka mnoho práce, za kterou Vám všem jménem představenstva ČRDM už předem děkuji.

*Pavel Trantina, místopředseda ČRDM
za Junák – svaz skautů a skautek ČR*

Tři oříšky pro KOCVAK

Rok se chýlí ke konci a někteří z vás si jistě všimli, že od léta již v Arše není k nalezení dříve pravidelná strana věnovaná NICEM – Národnímu informačnímu centru mládeže ČR. Není to proto, že bychom spolu přestali mluvit – právě naopak! Jak jsme vás již dříve informovali (Archa 3/2003) NICEM se sloučil s Českou radou dětí a mládeže a, přestože obsah činnosti je do značné míry zachován, vzniklo něco zcela nového – KOCVAK. Název se může zdát zvláštní,

ale jak dále zjistíte, má svůj přesný význam. Povídali jsme si s šéfkou KOCVAK Hankou Konopiskou, abychom trošku poodhalili roušku tohoto záhadného slova i toho, jak se KOCVAK má k světu po půl roce činnosti.

Mnozí se marně snaží rozšifrovat, co to zkratka KOCVAK znamená, jiní se usmívají, nebo spíš klepají na čelo. Takže KOCVAK je když...

KOCVAK je zkratkové slovo, které znamená Komunikační centrum výchovných aktivit.

Vznikl k 31. květnu letošního roku sloučením Národního informačního centra mládeže ČR s ČRDM. Nemá právní subjektivitu, je samostatnou organizační jednotkou ČRDM jako třeba Kancelář ČRDM. Ale o tom už jsme v Arše psali. Název vlastně vymyslel Jirka Zajíc, když psal na jaře projekt do programu PHARE. Tehdy nám hodně pomohla Lída

Pohanková jako konzultant projektu a mimojiné mu poradila, že tam nesmí chybět nějaké klíčové slovo, které si každý zapamatuje. Když jsme pak o pár měsíců později hledali název pro „nový NICEM“, využili jsme toho. Je pravda, že jsme si všichni ještě nezvykli, třeba čas ukáže, jaký název bude nejlepší. Měl by se především odvíjet z poslání a strategie. Také mi to ještě nejde z pusy – radši říkám NICEM. To byla sakra dobrá značka. Ačkoli jsem příznivec jednoty formy a obsahu, je pro mne název momentálně spíše podružný. Nejdůležitější je dopracovat strategii.

Jak se liší KOCVAK od NICEM?

Obsahově zatím příliš ne. Stěžejním projektem NICEM byl provoz serveru ADAM.cz. Ostatní projekty byly nárazové a plnily se, jen pokud na ně byla síla, finanční i personální. Strategii KOCVAK stavíme jako PR centrum národní rady. Už teď disponuje redakčním centrem ADAM.cz a přesunuli jsme pod něj i redakci Archy, která dříve byla projektem Kanceláře. Pod hlavičkou KO-



CVAK už vymýšlíme prezentační akce, jako účast na CVVZ nebo REGIONTOUR Brno, či PR Bambiřady 2004. Všechno je teprve v běhu, jsme na začátku trati. Proto mne třeba strašně potěšila diskuse k serveru ADAM.cz na valném shromáždění ČRDM. Bylo to vůbec poprvé, kdy se zástupci sdružení sami zajímali o osud serveru a vystoupili s konkré-

ními připomínkami a návrhy. Je to pro nás velká satisfakce, že zpravodajství, s nímž jsme začali na www.adam.cz před dvěma lety, se již vrylo do podvědomí a počet jeho příznivců roste. Jo, a mimochodem – tu pravidelnou rubriku chceme od příštího roku do Archy vrátit; myslím, že opravdu bude co sdělovat.

Zkusme to trochu odlehčit, když se blíží Vánoce. Kdybys měla tři kouzelné oříšky jako Popelka, co by sis v nich pro KOCVAK přála najít?

To je lákavá nabídka, hlavou se mi honí spousta věcí, že by mi nestačila liska pěkně košatá. Jenže my lidé jsme takoví, že si příliš nevážíme toho, čeho jsme nedosáhli vlastním přičiněním. A tohle určitě zvládneme bez kouzel. Nechtě čtenáři Archy ode mne přijmou alespoň symbolicky tři kouzelné oříšky jako poděkování za dosavadní přízeň a spolupráci v Arše i na Adamovi, jako symbol nastávajících poklidných Vánoc a s přáním všeho krásného, co nás v příštím roce čeká.

Hana Konopiská a Jakub Kořínek

Osobnosti ČRDM

Tak jako každá organizace i ČRDM má své výrazné osobnosti. Oslovili jsme tři z nich, aby se s námi podělili o svůj pohled nejen na uplynulý rok, ale na celé období jejich působení pro dobro všech sdružení ČRDM.

Tomáš Novotný, Asociace turistických oddílů mládeže

Po pěti letech opouštíš představenstvo ČRDM, kde jsi nechal spoustu času a síl. Jak toto období zpětně hodnotíš, byl to dobře investovaný čas? Dalo ti to něco osobně?

Práce v představenstvu České rady dětí a mládeže – to bylo nebe, peklo, ráj. Skvělý byl hlavně rozjezd, dejme tomu první rok: optimismus, vzájemná tolerance, poznávání nových lidí a přes ně i „kuchyně“ jejich spolků. Tohle nám celou dobu tak stoprocentně nevydrželo

– přišly první sváry, demise, permanentní boj s časem, kterého se nedostávalo všem členům představenstva, předsedkyni počínaje a mnou konče. To bych nazval peripetemiemi, ne však krizí. Hádky a střetové momenty jsme s větší či menší elegancí ustáli, na chod střechy střech dramatický vliv neměly. Jana Vohralíková, naše šéfová, sama žena s vyhraněným názorem, musela ladit tvrdé palice náčelníků nebo jiných významných představitelů hned několika spolků. To nebylo vždy lehké... skřípalo se občas zuby! Ale snad mohu napsat, že nelituji let, kdy jsem pod Janiným předsednictvím ve vedení rady pracoval. Z představenstva si odnáším moře zkušeností, desítky užitečných

kontaktů, několik přátelství – nebo aspoň dobrých známostí, aby mi bylo dobře rozuměno, a dobrý pocit, že se tam pracovalo, radilo, diskutovalo, spolkům a společkům sloužilo, nacházela řešení optimální i takřka na hranicích možností... že se nelhalo, neintričkovalo přehnaně, že se nelenošilo. Kanceláři, kterou vedou obětavci a nadšenci k pohledání, přeju zdar, a stejně tak i nástupcům v představenstvu.





Martin Bělohlávek, Pionýr

Po pěti letech opouštíš představenstvo ČRDM, kde jsi nechal spoustu času a sil. Jak toto období zpětně hodnotíš, byl to dobře investovaný čas? Dalo ti to něco osobně?

Odpovědět na tyto otázky, které mi byly položeny z redakce Archy, není jednoduché, tak jako nebylo jednoduchých oněch pět let mého působení v ČRDM.

Už jsem jednou pro ARCHU napsal, že toto období chápu jako jedinečnou šanci, kterou jsme, myslím si, nepromarnili. Vedle toho jde alespoň z mé strany o skládku obrovského množství dalších zatím neutříděných pocitů a dojmů, mezi nimiž je i špetka hrdosti – protože když jsem v červenci 1998 vstoupil do prázdných kanceláří a bylo mi oznámeno, že zde má být Kancelář ČRDM a já jako její novopecený ředitel neměl ani židli, na kterou bych si sedl, cítil jsem obavu, jestli se to všechno dá zvládnout.

Dnes, již trošku s odstupem, vidím, co všechno jsme mohli/měli udělat jinak, lépe, efektivněji – to souvisí s mojí stálou nespokojeností s dosaženým. Je pravda, že jsme se občas příliš utápěli v podružnostech, občas nám to nefungovalo... No, asi jako všude. Ale převládající dojem i zde mám příjemný – byla to škola, s občas „drahým školným“, leč s prožitky, které vyváží bezezbytku ony nevydařenosti. Ty pokládám za pochopitelné, když se tvoří něco nového.

Současně si uvědomuji, že je nejvyšší čas, abychom svůj štafetový kolík předali jiným, nezatíženým, mladým,

naplněným vůlí a chutí. Proto také několik týdnů po dovršení jednoho svého kulařoučkého jubilea jsem tu svoji osobní štafetku předal. A nástupcům opravdově přeji hodně úspěchů.

Josef Výprachtický, Junák – svaz skautů a skautek ČR

ČRDM se jen tu a tam podaří něco, co přímo pocítí jednotlivá sdružení. V tomto roce to byly hlavně záležitosti spojené s FDML a několik zákonů. Byl jsi u toho – jak tyto úspěchy hodnotíš?

Oproti minulým letům jsme se už leccemu naučili – teď přecházíme od řešení problémů vzniklých přijetím zákonných norem k preventivnímu ovlivňování zákonodárského procesu na ministerstvech a v Parlamentu ČR. Snažíme se tedy předcházet některým nešťastným následkům rozhodnutí státní správy proaktivním způsobem – stojí to dost času a energie, ale vždy méně než následně naprawy toho, co se nepodařilo včas ovlivnit. Sdružení v ČRDM něco pocítí přímo, ale řadu věcí možná ani nemusí vnímat – právě proto, že předcházíme radě problémů, které by se jich mohly dotknout negativně.

Za těch více než pět let existence ČRDM jsme se stali partnerem poslancům a senátorům Parlamentu ČR i ministerstvům v oblasti tematiky mládeže a působíme tam ve věcech, jež se týkají naší činnosti. V posledních měsících je to zejména:

- Likvidace Fondu dětí a mládeže – kromě otázky 3. kola výběrového řízení se momentálně snažíme o nápravu nešťastného znění v již uzavřených smlouvách s FDML, ke kterému došlo chybnou úvahou či administrativní chybou a dnes působí obrovské potíže, ač všichni zúčastnění chápou, že jde proti původnímu záměru zákonodárce. Poslanci naše snahy podpořili doprovodným usnesením, ale stále jde o běh na dlouhou trať s nejistým koncem.
- Povinnost NNO vést podvojně účetnictví – tady

to vypadalo beznadějně, dost mě překvapilo, s jakou odevzdaností většina našich sdružení přijala, že všechny jejich organizační jednotky budou povinny z ničeho nic přejít od ledna příštího roku na podstatně složitější systém účetnictví, a to bez možnosti přípravy na změnu. Nevzdali jsme to a ve spolupráci s ostatními zástupci neziskového sektoru získali jednoletý odklad, který nám i prostřednictvím projektu ČRDM umožní naše členy na přechod dostatečně připravit. Pro mě je tato zkušenost dalším poučením, že se nevyplatí vzdávat, když usilujeme o správnou věc.

- Legislativní úpravy pro naši vlastní „základní“ činnost, tedy hygienická vyhláška a zákon o veřejném zdraví. Zákon je iniciativou poslanců, kteří se na nás obrátili o konzultaci, tak jako v řadě jiných případů. Hygienická vyhláška už je evergreenem – tady se můžeme opřít o lékaře – členy našich sdružení, kteří ministerstvu zdravotnictví vždy poskytnou kvalifikovanou oponenturu.

Významným je pro nás připravovaný zákon o práci s dětmi a mládeží, který připomínkujeme od počátku a k němuž přijalo stanovisko i poslední Valné shromáždění ČRDM a vytvářený Občanský kodex. Všechny tyto normy pečlivě sledujeme. Zvláště prvně jmenovaný zákon nás v posledních dnech velice zaměstnává a hrozí velkými zkomplikováním dobrovolné práce v mnoha sdruženích. Ale věříme, že vše dobře dopadne a ti, kteří chtějí dobrovolně ve svém volném čase pracovat s dětmi, budou spíše podporováni než omezováni.



Bambiriáda pošesté

Šestý ročník Bambiriády, tradiční prezentace činnosti sdružení dětí a mládeže a středisek volného času, proběhne **20. až 23. května 2004.**

V roce 2003 se Bambiriáda uskutečnila v 19 městech. Podle předběžných údajů bude Bambiriáda v roce 2004 **ve všech krajích ČR.**

Předpokládá se účast těchto měst: Brno, České Budějovice, Děčín, Hradec Králové, Cheb, Chomutov, Chrudim, Kladno, Liberec, Olomouc, Jihlava, Ostrava, Přerov, Havířov, Frýdek – Místek, Plzeň, Karviná, Klatovy, Praha, Šumperk, Tábor, Uherské Hradiště, Zlín a dalších. Vzhledem k současnému vyjasňování podmínek bude přesný seznam měst k dispozici

na konci prosince 2003. Bambiriáda je **obrovskou přehlídkou volnočasových aktivit, jež nabízejí sdružení dětí a mládeže a střediska volného času v celé České republice.** Jejím cílem je mimo jiné poukázat na význam, jenž sdružení pro aktivní a nekonzumní využívání volného času dětí mají, a seznámit rodiče s pestrou nabídkou aktivit pro jejich děti v jejich městě, obci či blízkém okolí, o nichž často ani netuší. Bambiriáda je výzvou i pro vás – prezentujte na Bambiriádě své sdružení, svůj oddíl! Ukažte, že máte co nabídnout! Pestrost v nabídce činností a spolupráce sdružení jsou předností i krédem Bambiriády.

Pokud byste na Bambiriádě rádi prezentovali svou činnost, informace vám rád podá centrální štáb i regionální štáby Bambiriády 2004, jež rády přivítají další kolektivy pro spolupráci i každé pomocné ruce!

*Pořadatel: Česká rada dětí a mládeže,
Senovážné nám. 24, Praha 1, tel.
234 621 209
www.bambiriada.cz,
info@bambiriada.cz,
Koordínátor: Pavel Hofrichter,
bambiriada@borovice.cz,
tel. 274 821 486*



Vždycky jako poprvé

Bambiriáda má svou na první pohled viditelnou tvář, která se dá i spočítat – počínaje městy, kde se bude konat, přes počet sdružení a jiných organizací, které se na její přípravě podílejí, až ke kvantu návštěvníků, kteří se pak nahnou během několika dní na konci května do prostor, kde probíhá její závěrečné dějství. A my, co se tak či onak snažíme, aby Bambiriáda byla skutečně nepřehlédnutelná, bychom byli rádi, kdyby se ta viditelná tvář Bambiriády dostala pomocí televize i ostatních médií k daleko většímu počtu lidí než se nám dařilo dosud. Samozřejmě i proto, že každého potěší, když se o jeho bohubilé námaze aspoň někdo dozví. Ale to není přece jenom ten hlavní důvod.

Tím je naše přesvědčení, že Bambiriáda nese v sobě důležité neviditelné poselství, pro které bychom potřebovali získat – ba i nadchnout – mnohem větší okruh našich lidí, než dosud. Letos jsme se dokonce pokusili to poselství „zviditelnit“, takže se objevilo i na plakátech: „Čím dnes pomůžeme naplnit srdce našich dětí, tím ony zítra naplní náš svět“. Žádnou díru do světa jsme s tím neudělali. S oním poselstvím měla problém i řada organizátorů. Natož, aby si ho všimla veřejnost. Jistě se na tom podílela i naše neschopnost najít účinný způsob, jak tohle sdělení obléci do takových „šatů“, v nichž by si ho lidé jasněji uvědomili a nebylo by tak snadné jej přehlédnout. Přesto si myslím, že „zakopaný pes“ je i jinde. Jde totiž o základní orientaci převládající

v naší západní společnosti. S velkým rozmyslem říkám „převládající“ – protože ji na jednu stranu tak potvrzují statistiky, na druhou dobře známe „ostrůvky pozitivní deivace“. Oč se tedy jedná? O to, jestli člověk měří svůj život i svět kolem sebe měřítkem, které výrazně přesahuje jeho momentální zájem, situaci i výhled, nebo zda je zaborený do přítomnosti tak, že pro nic ostatního už nemá skutečný smysl. Masaryk tomu říkal žít svůj život „sub specie aeterni“ – z hlediska věčnosti – což se někomu může dnes jevit jako příliš náročné nebo překonané. Ale i dnešní snaha po „trvalé udržitelnosti“ vyjadřuje totéž – byť méně provokujícím slovníkem.

Když se vrátíme zpátky k Bambiriádě, pak jde o pozitivní alternativu k tomu, abychom se o děti a mládež nemuseli starat hlavně z hlediska „prevence sociálně-patologických jevů“. Všichni žijeme na jedné Zemi. Buď se naučíme táhnout za jeden provaz, nebo si budeme překážet a jedni se budou prosazovat na úkor druhých. Bambiriáda hned v několika rovinách podporuje tu první cestu: mezi těmi, kteří ji organizují a kteří vytvářejí programovou nabídku, mezi organizátory i návštěvníky a konečně i mezi zástupci veřejnosti nebo podnikatelské sféry a obětavci z NNO. O naší budoucnosti rozhodne hlavně schopnost vytvářet společenství na všech možných úrovních. To je jediná perspektivní cesta „trvalé udržitelnosti“. Navíc velmi perspektivní i sub specie aeterni.

Jiří Zajíc

Etická výchova na školách

Motto: K založení nadačního fondu mě vedla myšlenka pokračovat jinou formou v tom, co jsme s manželem během jeho působení ve vrcholné politice začali.

Věra Luxová

O zavedení etické výchovy na školách u nás už řadu let usiluje Etické fórum. Nezisková organizace se spoustou snahy a podnětných nápadů, podporovaná i řadou osobností našeho veřejného života. Donedávna jí ovšem chybělo to, bez čeho i ty nejlepší myšlenky zůstanou jen neuskutečněným snem: účinná ekonomická a politická podpora. Zdá se, že díky Nadačnímu fondu Josefa Luxe by se konečně mohla tato situace změnit. Právě o tom je totiž náš následující článek.

„Manžel vstupoval do aktivní politické činnosti s nadšením a odhodláním uplatňovat v ní hodnoty, pro které jsme vždy žili – slušnost, toleranci, pravdivost, porozumění – a s touhou proměnit svět kolem nás. Oba jsme byli přesvědčeni, že změna je možná, a chtěli jsme k ní přispět. Bylo to naše společné rozhodnutí, i když se konkrétně projevovalo odlišným způsobem. Svou úlohu jsem tehdy viděla ve vytváření zázemí pro manželovu politickou práci a sama jsem o angažování se ve veřejném životě neuvažovala.



Při formulování zaměření nadačního fondu jsme vycházeli především z postojů a hodnot, které se manžel snažil přinášet do politiky. Často hovořil o mnohovrstevnaté společnosti, o odpovědnosti, o odvaze postavit se jakémukoliv zlu, o mravních hodnotách. Zdůrazňoval nezbytnost vzájemného dialogu napříč politickým spektrem. Z tohoto myšlenkového základu jsme vycházeli a hlavní motto fondu jsme vyjádřili jako výzvu pro třetí tisíciletí „Postavte se s odvahou lidskému egoismu, ať má jakoukoliv formu“.

Josef chápal egoismus jako kořen zla, který je zdrojem takřka všech závažných problémů světa jako jsou války, násilí, ale i narůstající rozvodovost, drogová závislost, bezohlednost na silnicích a z ní plynoucí smrtelné úrazy. Myslím, že všichni cítíme, že se vytrácejí přirozená pouta mezi lidmi, slušnost, laskavost, lidé jsou často uzavření, vzájemně nedůvěřiví, bez zájmu o jiné věci než vlastní. My si nemyslíme, že dokážeme toto všechno změnit, ale nechceme jen bezmocně přihlížet.“

Nadační fond Josefa Luxe vznikl v dubnu 2001. Jeho cílem je zlepšení vztahů ve společnosti, a to především podporou aktivit usilujících o rozvoj občanské odpovědnosti, šíření, rozvoj a ochranu etických hodnot a kultivaci mediálního prostředí. Zatím největším úspěchem je získání dvou krajů

– Královéhradeckého a Pardubického pro projekt podpory etické výchovy na školách. Jelikož to považujeme za skutečný průlom, který by mohl inspirovat i další kraje, uvádíme zde zkrácenou verzi Královéhradeckého projektu:

Projekt podpory etického vzdělávání Královéhradeckého kraje pro rok 2003 a 2004

Motto:
Královéhradecký kraj – kraj, který etické jednání považuje za nutný předpoklad své budoucí prosperity

Zlepšení etického prostředí považuje Rada Královéhradeckého kraje za jednu ze svých nejdůležitějších priorit podmiňujících úspěšný rozvoj kraje a působících pozitivně na příčiny většiny negativních společenských jevů. Rozhodla se proto vyhlásit Projekt podpory etického vzdělávání Královéhradeckého kraje pro rok 2003 a 2004. Rada Královéhradeckého kraje si uvědomuje, že hodnotová orientace je do značné míry vždy otázkou svobodné volby. Tento projekt tedy vyhláší především jako iniciační, vzdělávací a poskytující podporu subjektům, které v dané oblasti již působí nebo působit budou. Jeho realizace se uskuteční ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové (UHK), Etickým fórem ČR (EF ČR) a Nadačním fondem Josefa Luxe (NFJL) v těchto krocích:

1. Seznámení s možnostmi etické výchovy (EtV) a metodou výuky Roberta Roche Olivara

- 1.1 Přednášky s možností diskuse pro odpovědné představitele a úředníky kraje. 4x (EF ČR)
- 1.2 Přednášky pro představitele obcí, zájmových a vzdělávacích institucí v pověřených městech



s rozšířenou působností v sídlech okresů. 5x (EF ČR)

1.3 Motivační přednášky pro ředitele a učitele základních a středních škol v pověřených městech s rozšířenou působností v sídlech okresů. 5x (EF ČR)

2. Připojení k programům podpory pro základní a střední školy vyhlášených NFJL

2.1 Královéhradecký kraj se připojí k „Programu podpory etické výchovy“ a programu „Soutěž o nejlepší školní časopis“ vyhlášených NFJL tím, že poskytne školám úspěšným v těchto programech, které sídlí na území Královéhradeckého kraje, finanční příspěvek ve stejné výši, jaký obdrží od NFJL. Zdvojnásobí tak objem podpory poskytnuté školám v rámci uvedených programů. Tuto podporu poskytne školám po předložení smlouvy o poskytnutí příspěvku od NFJL.

2.2 V případě potřeby poskytne Královéhradecký kraj NFJL prostřednictvím školského odboru organizační a technickou pomoc při realizaci uvedených programů.



3. Podpora vzdělávání

3.1 Na základě žádosti poskytne Královéhradecký kraj výchovným a vzdělávacím subjektům příspěvek na svém území na speciální vzdělávání (kurzy pro vyučující EtV pořádané EF ČR) ve výši 50 % kurzovného.

3.2 V případě potřeby bude Královéhradecký kraj podporovat ve spolupráci s EF ČR a UHK zajištění přiměřené dostupnosti vzdělávacích programů.

3.3 Na návrh EF ČR a NFJL zváží Královéhradecký kraj možnost podpory i dalších vzdělávacích a výchovných aktivit, jejichž program bude zaměřen na oblast etického (prosociálního) jednání.

Projekt je v první fázi zaměřen především k mládeži, kterou pokládají představitelé kraje za „**největší rozvojový kapitál**“ jim svěřeného regionu.

Poznámka:

Případný další potřebný rozvoj projektu by vycházel opět ze spolupráce kraje s neziskovými organizacemi, které by při realizaci tohoto projektu získaly nové zkušenosti, ale i potřebnou podporu

pro svou činnost. Vyhlášení projektu by tak mělo mít velmi slavnostní formu: účast nejvyšších představitelů kraje a krajských institucí, účast představitelů partnerských neziskových organizací, ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, policie, médií, atd. Součástí by mohl být slavnostní koncert – vystoupení a tisková konference.



Analogicky se rozhodla i Rada sousedního **Pardubického kraje**. Z jejího Projektu rozvoje etické výchovy na základních a středních školách Pardubického kraje pro rok 2003 vyjímáme:

Projekt bude Pardubickým krajem realizován v těchto krocích:

1. Pardubický kraj uspořádá přednášku pro ředitele škol na téma EtV, v jejímž rámci budou seznámeni s metodou výuky EtV podle Roberta Roche Olivara a Ladislava Lencze.
2. Pardubický kraj seznámí školy na svém území s „Programem podpory etické výchovy“ a „Soutěží o nejlepší školní časopis“ vyhlášených NFJL pro rok 2003. Poskytne školám sídlicím na území Pardubického kraje úspěšným v těchto programech finanční příspěvek ve stejné výši, jaký obdrží od NFJL. Zdvojnásobí tak objem podpory poskytnuté školám v rámci uvedených programů. Finanční příspěvky budou poskytovány až do vyčerpání max. celkové výše 100 tisíc Kč. Pokud tato částka nebude vyčerpána, bude její zůstatek použit na udělení příspěvku školám pro vzdělávání učitelů v oblasti EtV.
3. V případě potřeby poskytne Pardubický kraj Nadačnímu fondu Josefa Luxe prostřednictvím OŠMS KrÚ Pk organizační a technickou pomoc při realizaci uvedených programů.
4. Hejtmán Pardubického kraje přijímá záštitu nad slavnostním vyhlášením výsledků uvedených programů za rok 2003, které se letos uskuteční v Pardubicích.

Vedení kraje možná trochu riskuje, protože pokud politik začne hovořit o etice, málokdo mu věří. Ten, kdo zná realitu, ví, že etika a politika se dostávají často do střetu a mediální obraz jednotlivých politiků je spíše výrazem práce dobře placených agentur než reality, ať už v pozitivním nebo negativním smyslu. Naším cílem však není o etice kázat, cílem je, aby se etika stala součástí veřejné diskuse a výchovného procesu. Projekt je tedy směřován především k dětem a mládeži. Sami si však také chceme najít čas a naslouchat. A budeme-li naslouchat, snad se to projeví v tom, co za sebou zanecháme.

Václav Derner, 1. náměstek hejtmána KHK

Připravil Jiří Zajíc

Další materiály jsou k dispozici na www.fondlux.cz

Výchova mladé generace k mravním hodnotám

Praktické příklady z Hnutí fokoláre*

Známým a přitom ústředním problémem při výchovném doprovázení dospívajících je posilování jejich motivace pro pozitivní hodnoty, k níž by docházelo nenásilným a současně dostatečně stimulujícím způsobem. Naše zkušenost v práci s nimi potvrzuje dvě důležité zásady:

- mladí dokáží přijmout za své i eticky náročné ideály, jsou-li jim předávány jednoduchým způsobem a v čisté, nezředěné podobě;
- musí ale okamžitě dostat prostor k jejich vyzkoušení a dalšímu předávání v praktickém životě mezi sobě rovnými.

Dlouhodobě se nám osvědčila prostá zásada, dávno známá jako tzv. „zlaté pravidlo“ vzájemných vztahů: „Čin druhému, co chceš, aby on činil tobě a naopak – nechovej se k druhému, jak nechceš, aby on se choval k tobě“. Tedy nic nového či převratného, co by se muselo nějak tajemně objevovat nebo bylo běžnému člověku nedostupné. Přesto se tento princip mimo jiné ukazuje být účinným lékem na přehnaný individualismus, charakteristický pro současnou západní kulturu, a současně vede mladé k otevřené mentalitě vytvářející opravdové přátelství a všeobecné bratrství mezi všemi lidmi, počínaje těmi nejbližšími. Mnozí začnou spontánně cítit touhu zprostředkovat svou zkušenost dále a „zatáhnout“ do tohoto životního stylu další své vrstevníky.

Malý příběh vypráví Marie z Liberce, studentka pražské konzervatoře:

Po jednom rozhovoru se svými přáteli z Hnutí fokoláre jsem si položila otázku, jak žiji já pro ideál sjednoceného světa, ke kterému chci svým životem přispívat, jak žiji pro své okolí? Nejvíce času trávím ve škole, na konzervatoři... Co takhle benefiční koncert, pro zaplavený Karlín? Nápad – a s ním nadšení. To však trochu opadá poté, kdy to spolubydlící komentují jako „práci navíc“ a „naivní nápad“.

Kamarádi z Hnutí přicházejí kupodivu se stejným nápadem: pomoci zaplavenému Karlínu. Napadla je idea koncertu a obrací se na mě. Opadlé nadšení se znásobuje díky nadšení všech!

Pak následuje rozhovor s ředitelkou jednoho kulturního domu v Karlíně; nájemné – vzhledem k tomu, že jsme sami studenti a koncert je pro Karlín – nebude požadovat a nabídla i prostory pro občerstvení po koncertě. Rovněž navrhl, že zařídí i propagaci koncertu přes internet a v pražském Kulturním přehledu. Pozvánky a plakáty nám zhotovila tiskárna zadarmo. Takhle skvěle jsme si to ani nepředstavovali.

Spolužáci se postupně začali o koncert zajímat a začali nabízet, čím kdo přispěje. V závěru nabídky zdaleka převyšovaly poptávku.

Čistý zisk z koncertu, asi 7 000,- Kč, byl věnován jako příspěvek na opravu záplavami zničené karlínské sokolovny.

Tak takto to vypadalo vloni. Protože jsme rádi na koncert vzpomínali, všem se nám líbilo zahrát si a pomoci druhým, proběhl letos 2. ročník koncertu pro Karlín. A zdá se, že tyto koncerty se třeba stanou i tradicí...



Aktivity mládeže jsou velice různorodé, typické pro různé věkové kategorie. Velkou motivací pro ně bývají celosvětová setkání, která pořádá Hnutí fokoláre pravidelně jednou za pět let. Na nich mají mladí lidé možnost vidět, že nejsou ve svém snažení sami, ale že jsou součástí velkého společenství, jemuž jde na celém světě o totéž – přispívat k duchovní jednotě světa.

Vloni v květnu se sešlo v Římě asi 8 000 mladých ve věku 12 – 17 let, přičemž z České republiky jich přijelo 150. Setkání s mládeží různých kultur, různých náboženství i jazyků v atmosféře spontánní radosti a porozumění bylo pro všechny nezapomenutelným zážitkem, který dokázal netušeným způsobem otevřít jejich vnímavost pro lidi odlišné od nich samých. Někteří jejich dojmy o tom vypovídají jasnou řečí:

„Nebyl zde rozdíl mezi barvou pleti. Ačkoli měl každý jinou pleť, chovali jsme se k sobě, jako bychom měli všichni stejnou pleť, bez předsudků.“

„Dnes jsem si uvědomil, že mám jen jeden život, budu ho moci prožít jen jednou a po druhé už ne. Proto je potřeba žít lásku.“

„Bylo to krásný. Hlavně to, že jsme se měli rádi. Když jsme si dávali podpisy nebo se zdravili, viděl jsem, jak všichni byli šťastní. Nějak jsem si tady znovu uvědomil, že jediné, pro co stojí zato žít, je vzájemná láska. Nabral jsem tady novou sílu a chtěl bych začít znovu spolu s vámi se všemi. Doufám, že se nám to podaří.“

V březnu letošního roku uspořádali účastníci římského setkání obdobnou akci pro dvě stovky svých kamarádů z celé České republiky. Jedním z konkrétních plodů obou akcí je zapojení se našich mladých do celosvětového projektu „Schoolmates“, jehož součástí jsou pravidelné menší příspěvky – stačí třeba jen jedno Euro měsíčně – které ve svém celkovém součtu umožňují financování studia několika tisíců dětí z rozvojových zemí.

Jiří Kratochvíl

* Hnutí fokoláre je jedním z nových duchovních proudů vzniklých v rámci katolické církve během 20. století. Radikálním životem vycházejícím z evangelia usiluje o šíření univerzálního bratrství a klade důraz na obnovu různých forem společenství v církevních, občanských i neformálních strukturách. Je přítomno ve 182 zemích světa a patří do něj křesťané, příslušníci různých náboženství i lidé bez vysloveně náboženského přesvědčení.

Morální výchova?

V tomto čísle Archy na mnoha místech hovoříme o morálce a mravní výchově, co ale skutečně dělají sdružení dětí a mládeže pro uchování a rozšiřování těchto hodnot? Odpovědi na následující otázky dokazují, že o nich nejen mluví, ale také jimi žijí.

- 1) **Co vidíte za slovy „morální výchova“?**
- 2) **Považujete ve svém sdružení morální výchovu za významnou a potřebnou?**
- 3) **Pokud jste na předchozí otázku odpověděli kladně: Jakým způsobem se snažíte o to, aby z vám svěřených dětí a mládeže vyrostli lidé se silnými morálními zásadami?**

1) Morální výchova – snaha vštípit dětem jisté morální zásady tak, aby zakořenily v jejich mysli a byly pro ně samozřejmostí i po tom, co přestane působit výchovný činitel (v případě LLM kmen). Co se skrývá pod pojmem „morální výchova“? Není snad výstižnější vysvětlení než dvanáct zákonů lesní moudrosti.

-Buď čistý ty sám i místo, kde žiješ. Buď silný, cti své tělo a rozuměj mu. Chraň přírodu, je domovem všeho živého.

-Mluv pravdu. Žij poctivě. Buď pokorný a respektuj víru jiných.

-Buď odvážný. Buď mlčenlivý, méně mluv a více poslouchej. Buď poslušný, poslouchej zejména své svědomí.

-Buď laskavý. Ochotně pomáhej. Raduj se z toho, že žiješ.

2) Ano, ba myslím, že snaha žít dle výše uvedených zásad je smyslem woodcrafterského hnutí a woodcrafterské výchovy.

3) Úkolem toho, kdo chce vést děti k těmto zásadám, je převést je do praxe. Vštípit jim ochotu pomáhat bez čekání na odměnu, respekt před přírodou, toleranci, odvahu stát si za svými názory a bránit je, hrát a žít poctivě za každých okolností, uvažovat nad svými slovy a činy...

Po celou dobu školního věku je pro tento účel snad nejdůležitější osobní příklad vedoucího. Proto se vedoucí musí stůj co stůj snažit sám u sebe o jejich dodržování. Což někdy dá práci a námahu (a tak i děti působí na vedoucího a „nutí“ ho vychovávat sám sebe). Alespoň částečně vychovaný kolektiv má pak velmi dobrý vliv na nově přichozí členy (opět osobním příkladem).

Kromě osobního příkladu je důležité usměrňovat chování dětí při každém sebemenším konfliktu, a to pokud možno způsobem laskavým a přístupným kompromisů.

*Kateřina Fařová
(Liga lesní moudrosti)*

1) Morálka je příliš zprofanované slovo, při jeho zaslechnutí mi



hned naskakuje množství spojení, se kterými je svázáno. Proto se mi těžko popisuje. Morální výchova je podle mě výchova k vnitřní zodpovědnosti za sebe sama. Nejjednodušší by se možná dala popsat jako výchova k čistému lidství. Nikoli lidství bez poskvrny (protože každý z nás je dobrý i špatný), ale lidství vědomému.

2) V našem sdružení je morální výchova hlavním bodem. Cestou vzájemného vedení k uvědomování si vztahů mezi lidmi, vztahu k přírodě, vztahu k věcem a vztahu k duchovním záležitostem se snažíme směřovat k probouzení hlubších stránek člověka – lásky, porozumění, pokory, tolerance.

3) Program Ligy lesní moudrosti je zaměřen na rozvíjení lidské bytosti cestou krásy těla, pravdy myslí, síly ducha a služby lásky. K naplňování této filosofie slouží celoživotní vzdělávání v nejrůznějších oborech, plnění orlich per – souboru dovedností a znalostí zaměřených na rozvíjení člověka po všech stránkách jeho osobnosti, posilování pocitu přátelství silnými zážitky v přírodě a při běžných i netradičních činnostech (přetváření po horách, letní tábory, ale i dovednost rozdělovat oheň třením dřev, zážitek vařit ze surovin při

táboření v přírodě, pocit pospolitosti při sněmování, kde často i ten nejmenší má stejné právo mluvit jako náčelník a jehož hlasu je stejně tak nasloucháno) apod. Jedněmi z důležitých lidí v kmenech Ligy lesní moudrosti jsou na tomto poli ohnivci.

S pozdravem Josef Porsch, jeden z ohnivců LLM, kmen Walden

1) Pod pojmem morální výchova rozumím působení na děti a mládež takovým způsobem, aby ve svém vývoji šly směrem vstřícného postoje vůči lidem kolem. Myslím si, je třeba otevírat oči dorůstající generaci k potřebám jiných lidí v protikladu s konzumním stylem života a obecným soustředěním na sebe sama.

2) Morální výchovu považuji za významnou, potřebnou a hodnou nejen pozornosti, ale i námahy. V opačném případě se rozšíří zásada vyjádřená klasikem slovy: homo homini lupus!

3) Naše sdružení nabízí k prozkoumání morálku založenou na biblických principech. Ve svých programech a na svých vlastních životech se snažíme manifestovat realnost a hodnotu těchto morálních zásad.

Vladislav Szkandera, Křesťanské sdružení Benjamin

1) Pro nás morální výchova pomalu, ale jistě sklouzává pouze do neúnavného a stále se opakujícího rytmu vysvětlování, že krást se nemá, že podvádět a lhát je nehezké, že lidé na ulici se musí oslovovat slušně, že rvačka není řešení klukovského problému, že v tramvaji nebo metru se nemluví hlasitě o sexu, zvláště ve vztahu k slečně, která sedí na druhé straně sedadel. Jestliže totiž v našich svěřencích není zakořeněno ani jedno vlákenko normálního morálního chování, musíme být svým způsobem ve vztahu k dnešnímu světu tak trochu nenormální a té normálnosti se učit. Bohužel svět kolem nás naše děti utvrzuje, že jsme asi nenormální,

když tohle po nich chceme.

2) Naši kluci a holky se naučili před námi chovat přiměřeně slušně. Nás považují za určitý morální příklad a v naší přítomnosti drží jazyk na uzdě, mluví méně perverzně o věcech kolem sexu, méně se rvou, méně se hádají a občas i nelžou a téměř nekradou. Ovšem v momentě, kdy vytáhneme paty, morální chování těchto tvorů klesá až na bod mrazu. Samosebou nás těší, že dokážeme nějakým způsobem udržet na uzdičce partu docela pěkných výlupků. Náš příklad, který není často stoprocentní, protože jsme také jen lidé a v případě, že se někdo z nás někdy pořádně rozzlobí, litají mu z úst velmi nemorální slova, může ale pro tyhle děti znamenat hodně za měsíc, za rok, za desetiletí... Myslím, že někdy v životě jistě ano.



3) Trochu bych pozměnil ta velkášská slova o „silných morálních zásadách“.

Dětem, se kterými jsme často ve styku, chybí pevné rodičovské vedení, silná morální autorita, často to je chybějící otec. To vidíme my, mužská část Malého prince, když se objevíme v rodině nějakého kluka. „Tady se podívejte na jeho známky... Řekněte mu něco, na tohle, no, no, no – co říkáte?...“ podstrkují nám matky žákovky a ukazují nám nepořádek v pokoji. Jakoby nás na ten moment tlačí do role otců. To podobně se nám stalo i jednou ve škole. Učitelky nás rovnou zařadily jednoznačně jako úspěšné adepty na pořádně přísné a trestající otce. A tohle je obrovská výzva, obrovská zodpovědnost. Bráníme se takovému pohledu na sebe, ale ve všem tom „hnoji“ světa a společnosti kolem nás, se ty naše děti dovedou s obzvláštní schopností moc dobře hrabat.

Takže hlavní tíha všeho našeho počínání spočívá pouze a jenom v našem osobním příkladu všem těm našim „zvířátkům“.

Ondra Martinek, Malý princ o.s.
www.malejprinc.cz

1) Slova jako „morální výchova“ mi osobně nahánějí hrůzu, protože si pod nimi vybavím buzeraci, kterou se rádooby autority snaží donutit okolí k poslušnosti dle své libosti. Tento pojem je zprofanovaný, ale přitom je to základ, potřebný pro život ve společnosti, to vidí každý, když se podívá kolem sebe.

2) Morálka je potřebná, protože kdyby jí nebylo, zavládla by úplná anarchie a nedalo by se žít. Považuji ji za významnou. Každý člověk potřebuje znát hranice, jež jsou dané osobou, společností, kulturou ap.

3) Způsob, který používáme, je na první pohled jednoduchý, ale ve své podstatě velmi nelehký. Říkám mu osobní příklad. Vedoucí svým životem ukazují dětem, jak se dá žít, aby měl život smysl. Jak v praxi funguje morálka. Protože o morálce nejde pouze mluvit, ta se musí žít. Stále platí, že příklady táhnou. Nejsme dokonalí, ale i o tom to je, přiznat chybu a omluvit se také patří k morálce.

Jarmila Kopová,
Royal Rangers v ČR, Zlín

1) Výchova k určitému morálnímu standardu nebo přesněji ke klíčovým hodnotám, které tento standard charakterizují. Tyto hodnoty se mohou diametrálně lišit a někdy si i odporovat. Morální výchova je tedy těžko uchopitelný pojem se značnou vazbou na jednotlivé subkultury, či sociální skupiny.

2) Rozhodně ANO. V našem sdružení je to stanoveno přímo v poslání organizace: „...být zdrojem pozitivních morálních, sociálních a duchovních hodnot mládeži...“.

3) Prostředky k dosažení tohoto cíle jsou tyto:

1. Pozitivní vzory: Hodnoty a morálka mladých lidí je dnes do značné míry ovlivněna médií, jejichž cíle mají spíše komerční charakter než snahy o růst morálního povědomí mladé generace. Proto se ve své činnosti snažíme dávat vlastní pozitivní příklad, a to jak v rámci programů, tak i v běžném životě.

2. Induktivní metody učení: Metody induktivního učení plně vystihují to, že morálky nedosáhneme moralizováním. Každý člověk věří především tomu, k čemu sám došel. Proto do programů zařazujeme, více než suché přednášky a diskuse, různé skupinové techniky.

3. Výchova prožitkem: V neposlední řadě zařazujeme výchovu

prožitkem, kdy jednou z našich zásad je, že: „Zážitek nemusí být příjemný, hlavně aby byl silný ;-“.

David „Dave“ Říman,
předseda sdružení Zip

1) Morální výchova je obranný mechanismus společnosti určený k zajištění reprodukce jejích funkcí. Jestliže bez morálky neexistuje společnost (ve smyslu societas = společenství), tak bez morální výchovy neexistuje budoucnost této společnosti. Společnost bez morálky se rozpadá. Morálka, to jsou pravidla dohodnutá tak, aby společné obcování mezi lidmi fungovalo. Možná, že jsou tato pravidla společenskými zákony, adekvátními zákonům přírodním. O tom by něco mohli vědět lidé věřící – každé náboženství má své desatero.

2) Zda považujeme ve svém sdružení morální výchovu za významnou a potřebnou? Za jedinou možnou. Státní instituce dnes nevychoovávají, rodina to nestihá, nebo neumí a kdo postaví dětem jasně mantinely, co je dobré a co je špatné? Cože? Jak pro koho?! Pro přežití společenství lidí, pro přežití homo sapiens. Ne jedince, ale co největšího počtu jedinců.

3) Pokud se jedná o způsob, jak toho dosáhnout, pak začnu „klasikem“: Nebát se a nekrást! – to prý řekl Masaryk. Asi znal Čechy dobře. Takže znovu: stanovení mezi a mantinelů jednání, a jejich společné dodržování všemi. Nad námi všemi stojí společně domluvený zákon. (Možná jen domluvou nalezený, neboť všichni známe ono: co nechceš, aby bylo činěno Tobě, nečiň jinému. Anebo jinak: Cokoli učiníte nejmenšímu z Vás, mě jste učinili...) Kdo chce s námi být, musíš nalezený zákon dodržovat. Porušil's ho, přijde trest. Uvědomil sis chybu? Lituješ svého chování? Je Ti odpuštěno. Nic jsi neprohrál, získal jsi poznání o způsobu fungování mezilidských vztahů.

Samozřejmě nejvíc táhne autorita a příklad vzoru. Důležitá je jednota slov a činů. Důležité je, aby všechny autority měly společný cíl – táhly za jeden provaz. To platí jak pro rodinu, tak pro stát. Vždy musí jít o věc, ne o osobní prospěch

(...kdybych tak velikou moc měl, že bych i hory přenášel, ale lásku bych – v srdci – neměl, nic mi to neprospívá...). Na druhé straně je nutná diskuse o špatných, protilidských zákonech („proč nesmím spát v lese, když pračlověk mohl?“, zeptal se mě jeden

chlapeček) – zákon O ochraně veřejného zdraví je toho zářným příkladem. A dále: jednotlivec musí vidět, že se mu morální jednání vyplácí. V oddíle to tak můžeme nastavit. Můžeme vybudovat povědomí mezi dětmi o tom, kdo je „borec“, kdo je autoritami obdivován a kdo zavrhován. Můžeme děti motivovat. Ovšem jen v případech, že jich máme většinu na své straně. Jinak dopadneme jako Makarenko a budeme spát s pistolí pod polštářem. A ještě je důležité vědomí cílů: nejde přeci o to, kdo kouří a kdo nekouří, kdo chodí v kroji a kdo v roztrhaném tričku, jde o to, kdo je slušný člověk.

Howgh!

Kamil Podroužek, A-TOM, Kladno

1) Za slovy „morální výchova“ vidím – stručně řečeno – tvořivý proces vedoucí k lidským tvorům, se kterými bude radost žít.

2) Proto odpověď na otázku, zda považujeme ve svém sdružení morální výchovu za významnou a potřebnou, je jasná: Proč bychom to jinak dělali. Dávám dětem kvalitní program s nadějí a důvěrou, že změní jejich duše.

3) Naše mravní výchova nesmí být na první dojem cítit, ale ve skutečnosti je nezbytné, aby její spory prorůstaly do nejtemnějších záhybů duší, nejenom našich mladších přátel, ale i nám samým. Velmi dobrým průvodcem je kniha „Deset darů pro moje děti“.

Václav Endršt, A-TOM, Osek

1) Když se mluví o mravní výchově, zpravidla má člověk před očima děti – a to ještě nejčastěji mladšího školního věku. Skautská pedagogika rozumí „mravní výchovou“ celoživotní proces, který začíná nejspíše krátce po narození dítěte (ne-li ještě o pár měsíců dříve) a končí posledním vydechnutím člověka na tomhle světě. To vyplývá ze skutečnosti, že v mravní výchově z hlediska skautingu jde o cestu ke zralému svědomí. Ta se vědomě začíná – alespoň v tom optimálním případě – na mamčině nebo dědečkově klíně při vyprávění prvních pohádek, kdy se člověk učí vůbec chápat, že existuje „dobro“ a „zlo“, pokračuje tím, že ještě v předškolním věku z tváře a gest milovaného člověka (kéz by to byli hlavně rodiče) rozeznává na konkrétním jednání, co je dobré a co nikoliv, po vstupu do školy nemůže vynechat etapu nesenou různými pravidly, zákona

a „desateru“ – ale nesmí zůstat jen u ní. S pubertou totiž začíná opravdové dobrodružství mravní výchovy, která musí být čím dál tím více vlastní sebevýchovou nesenou objevováním skutečné svobody a s ní související odpovědnosti. Ta by byla ale prázdným pojmem, kdyby neexistovala reálná možnost se ze své svobody „odpovídat“ – totiž, kdyby jednak chyběl prostor, kde takový dialog o vlastním mravním jednání věst, jednak kdyby chyběl od nás odlišný partner pro naše „odpovědi“. Prostor pro mravní dialog poskytuje svědomí. A oním partnerem pro dialog o mravní hodnotě našich rozhodnutí, postojů i jednání je sama Pravda bytí. Skauting tu ponechává každému prostor, aby v souladu se svou duchovní orientací tuto vše přesahující Pravdu pojmenovával i chápal. Jednotícím prvkem je tu důvěra, že poctivá touha a snaha zjistit pravdu o svém mravním jednání nezůstává bez odpovědi a že do posledního vydechnutí zůstane každé opravdové mravní rozhodování riskantním podnikem, v němž nikdo není zajištěným „vlastníkem pravdy“.

2) Z předchozího je jasné, že ve skautingu hraje mravní výchova klíčovou roli. S ohledem na specifický vývoj skautingu v Československu od jeho počátků po roce 1918 dokonce lze na něm velmi dobře vypořádat onu tendenci k jistému přebujení důrazu na morálku – jak o tom v úvodním rozhovoru hovoří Tomáš Halík. Takové pojetí mravního života v sobě skrývá hned několik nebezpečí, z nichž všechna se více či méně projevují i na našem současném skautingu. Předně je to určitý pocit nadřazenosti či výlučnosti, jako bychom my byli jediní, kdo se o poctivou mravní výchovu snaží. Ten, kdo se dokáže bez předsudků dívat kolem sebe, musí dobře vidět, že to není pravda. S oním pocitem výlučnosti se snadno poji to, že se člověk bere příliš vážně – skoro až smrtelně. Taková výchova a jí utvářený život ale postrádá i potřebnou tvořivost a z ní plynoucí radost. Nežádka pak končí takové výchovné působení tím, že dospívající mladý člověk celou svou dosavadní „dráhu“ odmítne a z protestu se „vrhne do víru života“ – mnohdy s nešťastnými následky pro všechny zúčastněné. A konečně může taková mravní výchova ustrnout ve fázi „zákonictví“, které není dostatečně duchovně hluboké, a proto se křečovitě drží „uchopitelných jistot“ příkazů, zákonů,

tradic a symbolů, čímž se nakonec stane překážkou na cestě ke skutečně zralému svědomí. Proto po roce 1990 jsem osobně věnoval maximální úsilí tomu, aby čeští skauti překonali tuto mělčinu a měli šanci být v nových poměrech protagonisty toho pojetí mravnosti a jí odpovídající mravní výchovy, o němž je řeč v odpovědi na předchozí otázku a které jediné je přiměřené náročným úkolům i výzvám přítomnosti.



3) Doufám, že z dosavadních dvou odpovědí je vidět, že ve skautingu ještě víc, než o „lidi silných morálních zásad“, jde o zralé lidi, dostatečně silné na to, aby byli schopni mravně žít. Skauting k tomu dává mimořádně účinnou nabídku. Heslovitě řečeno, jde o dosažitelné vzory (zpravidla vedoucího či rádce), společenství vrstevníků, kterým se dá věřit (oddíl, družina), atraktivní a efektivní program přiměřený různým fázím vývoje dítěte i mladého člověka (od medviďat a žabiček, přes světlušky a vlčata, skautky a skauty až k roverům, rangers i oldskautům) a konečně i přijatelný symbolický jazyk, který je pro rozvoj jakéhokoliv duchovního života (a tedy i jeho mravní roviny) nezbytný. To všechno nesené nedějí, že navzdory běžné představě i krátkodeché zkušenosti může člověk, který svůj život dává do služeb Pravdy a Lásky, důvěřovat v pomoc této tajemné hlubiny veškeré skutečnosti. V dnešní době charakteristické tím, že skoro každý ví, jak a co by měl dělat, ale málo kdo má k tomu odvahu a sílu, tu skauting přesně v duchu Masarykova „Láska si neřádá nešiků“ spojuje odvahu hájit ideály se schopností také pro jejich naplnění něco účinně dělat. Jak se to daří v každodenní praxi jednotlivých oddílů – to je samozřejmě v první řadě dáno kvalitou jejich vedoucích, tím jak věrně a přesvědčivě tyto možnosti skautingu svým životem opravdu „vtělují“. Totéž ostatně platí pro každého z nás, kdo se snaží brát vážně „skautem jednou – skautem vždycky“.

Jiří Zajíc – Edy, Junák, Praha

Jaro, léto, podzim, zima, v Brně bylo letos prima!



I tak by mohlo znít parafrázované heslo letošní Celostátní vzájemné výměny zkušeností (CVVZ), která proběhla v Brně od 14. do 17. listopadu t. r. Zatímco pamětníci pátrají v paměti, kolikátý že už ročník to vlastně byl, pro vás nezasvěcené dodáváme, že CVVZ je tradičním setkáním vedoucích dětských kolektivů a organizátorů volnočasových aktivit dětí, mládeže a dospělých. Jedná se o ojedinělou akci, na níž se jednou ročně scházejí vedoucí dětských kolektivů – lidé pracující s dětmi a mládeží bez rozdílu příslušnosti k jakýmkoli sdružením či institucím, zaměřením nebo věkovým kategoriím. Během jednoho víkendu, letos prodlouženého o státní svátek, probíhá na dvě stovky základních programů (semináře, dílny, diskusní fóra) a desítky dalších aktivit (burzy, promítání, výstavky, prezentace, prodej).



Do Brna se sjelo na osm set účastníků z celé České republiky i Slovenska. Na přípravě CVVZ pracoval desetičlenný štáb dobrovolníků složený z vedoucích různých sdružení dětí a mládeže, na samotné akci jste mohli napočítat na dvě stovky mraveněčků (organizátorů) a stovku lektorů. (více na www.cvvz2003.cz)

Náčelník nikdy nespí...

... – aneb ohlednutí za CVVZ v Brně. Přináším několik postřehů z letošní CVVZ tak, jak probíhala

očima pořadatelů. Nebudu líčit, jak vypadal předvěvetkový rok. Poslední měsíc se začalo pracovat naplno a setkání štábu se uskutečňovalo v kratších a kratších intervalech. Dolaďovalo se, co ještě nebylo doladěno, před samotnou akcí jsme tedy nakupovali a půjčovali, sháněli, týden co týden byli ve školách, v nichž se ještě čtyři hodiny před akcí vyučovalo. Zajišťovaly se autobusy, tiskly jmenovky, cedule a hledali se poslední mraveněčci do mraveniště, jehož otevření se rychle přibližovalo. A najednou, dřív, než to kdo čekal, tu byl pátek s velkým P, 18. hodina a všichni na svých místech. Skluz s prezencí, způsobený pádem systému a ucpané Brno (pátek před prodlouženým víkendem), posunulo programy o čtvrt hodiny, ale velice rychle se nám jej podařilo dohnat a modlili jsme se, aby tohle byl problém poslední.



Dalším problémům jsme se snažili předcházet, a tak akce dál běžela podle předem dohodnutého itineráře. Autobusy přijížděly a odjížděly, pravidelná revize všech místností zabraňovala technickým a hygienickým problémům, program začínal, kdy měl, se všemi pomůckami a servisem programové čtyři, která se neustále starala o lektory a jejich přání. Ochránka nepropustila do budovy nikoho, kdo tu neměl co dělat, a pokud se to přece jen někomu podařilo, ostraha ho v poutech předávala policii. O blaho a pohodlí všech se staraly dvě jídelny, dva bufety, čajárna a čajovna. Čtyři tělocvičny byly neustále plné, ty na základce často nezavíraly (i ve 4 hodiny ráno tu bylo slyšet odbíjené míče).

Pod heslem náčelník nikdy nespí jste mohli zahlédnout vedoucího dne v každou denní a noční dobu s batůžkem, v němž byly ty nejdůležitější dokumenty k akci, s vysílačkou, aby mohl řešit problémy, které jsou širší, než pouhý úsek a třírohým kloboukem na hlavě. Osm náčelníků se střídalo po 7 – 8 hodinách a při střídání probíhala porada štábu. Tímto jsme chtěli ukázat, že v Brně

není nejvyšší organizátor, ale štáb, pospojovaný z vedoucích z různých dětských organizací. Jenom ve štábu se potkávali lidé z několika sdružení (Pionýr, Junák, A-TOM, ČTU, ZS Morava a z CVČ Lužánky).

Náčelníci jen koordinovali, všichni pořadatelé věděli, co mají dělat a co nevěděli, to vyčetli z manuálu, který před akcí dostali. Dvě infocentra zajišťovala nepřetržitou informační službu, tiskové centrum chrlilo novinky prostřednictvím časopisů, sklad MTZ vydával a přijímal, inventarizoval a dokupoval, doktor čekal ve své ordinaci na vysílače, ale naštěstí nebyl příliš vytížen.



Cévévézetku provázelo čtvero ročních období, čtvero barev, čtyři dny, čtyři díly časopisu, čtyři křídla dvou škol, čtyři tělocvičny, čtyři barvy triček i toaletních papírů.

Bylo to čtyři náročné dny, spalo se průměrně čtyři hodiny. Za celou akci odpadl jeden program z 305 (který se nenaplnil, ne že by chyběl lektor). O 750 účastníků se celkově staralo přes 220 pořadatelů, kteří se střídali po směnách. 150 lektorů předávalo na této vrcholné výměně své zkušenosti. A byla to akce nejen celostátní, ale i mezinárodní, vzdýt přítomno bylo i 10 Slováků.

Na závěrečném rituálu jsme hořící pádlo předali Českým Budějovicím a československá hymna rušící noční klid v Bystrckém sídlišti ukončila Celostátní velkou výměnu zkušeností 2003 v Brně.

Zamáčkněte slzu v oku, probírejte se všemi těmi materiály i nenahmatatelnými zážitky a zkušenostmi, papírovými i digitálními fotkami (na webu se objeví co nevidět), neztraťte e-maily a telefonní čísla nových kamarádů z brněnské CVVZetky a už se pomalu těšte na CVVZ 2004 v Budějovicích, či na tu v roce 2005 v Třebíči.

Martin Kříž (Martas)

Případ zavařovací sklenice

Je to vlastně strašně jednoduché. Zavřete oči a představte si zavařovací sklenici, třeba úplně obyčejnou. Stojí na vašem psacím stole, na polici, nebo pod oknem. Sáhnete po ní vždycky, když je vám nejhůř, když máte pocit, že naše práce je tak těžká, že ani dýchat nemůžete. Zlehýnka otevřete, podíváte se dovnitř a už nasáváte opojnou vůni. Cítíte, jak vám do žil proudí síla a problémy, které se ještě doteď zdály nepřekonatelnými, pozvolna roztávají. A cože za úžasný životabudič to zavařovačka skrývá? Přece vaše zážitky, dojmy, vzpomínky z letošní cévévézetky....

Tak takhle jsem začala jednu ze svých letošních



výtvarných dílen. Byl to takový nesmělý pokus uprostřed mnoha dílen řemeslných vrátit se ke klasické hodině výtvarné výchovy prožitkem. A mladí byli opravdu skvělí. Kolik myšlenek, prožitků a upřímnosti dokázali během pár desítek minut vykouzlit na papíře, bylo jedinečné. Okouzlující. Pokud jste na CVVZ nebyli, nabízím vám pohled do své zavařovací sklenice. Co v ní je?

- pocit hrdosti, že prostě umíme;
- pocit sounáležitosti, když každý z nás je svůj a zároveň součástí jediného celku;
- pocit solidarity, že nikdo není sám;
- vědomí, že na věku nezáleží;
- skvělí „žáci“, bez nichž by se mi dílny nikdy takhle nepovedly;
- spousta nádherných setkání, jež se mi vryla pod kůži;
- velká legrace, třeba když se Wiki a jeho dvacítká špiónů nastěhovali ke mně a k Bobrovi do třídy a celé dny slídili a radili se, aby příští CVVZ u nich v Budějovicích byla ta nej-;
- jistota, že národní rada prostě bude;
- obrovské množství energie, které budu užívat po lžičkách až do té příští cévévézetky;
- naprosté přesvědčení, že se úspěšnost CVVZ přece vůbec neměří podle toho, jak se komu líbil rituál.

Chcete si to také zkusit? Tak zavřete oči a představte si...

Hanka Konopiská



REGIONTOUR je opět za dveřmi

Česká rada dětí a mládeže se opět v lednu zúčastní veletrhu cestovního ruchu GO & REGIONTOUR 2004. Jedná se o zajímavou akci v Brně, kde je kladen důraz zejména na představení regionů. Pro nás je to příležitost navázat spolupráci, získat informace i představit Bambiriádu a další aktivity ČRDM. Navíc, díky dobrým vztahům s pořadatelem veletrhů – společností Veletrhy Brno, a. s., můžeme nabídnout prostor pro prezentaci jednotlivým sdružením dětí a mládeže. Tuto nabídku využije desítky sdružení a veřejnosti tak představí svou činnost. Veletrh se uskuteční ve dnech 8. – 11. ledna 2004 na brněnském Výstavišti. Zveme vás k návštěvě. Pro každého vedoucího dětského kolektivu jsou jednotlivé expozice dobrým zdrojem informací a tipů na výlety, ubytování, sportovní akce, zajímavá místa, památky i přírodní zajímavosti celé ČR. Z těchto informací budete jistě celý rok čerpat náměty a informace.



Co všechno najdete na GO & Regiontour 2004?

Překvapení budete pestrou nabídkou jednotlivých krajů. Najdete zde nejen náměty a inspiraci pro trávení volného času, ale také konkrétní turistické produkty. Přijďte si pro letáčky, informační materiály, mapky. Velmi častá je nabídka příležitostí pro pěší turistiku a cykloturistiku – ty se objeví v prezentacích všech krajů. Nebudou však chybět ani různé speciality, ukázky lidových řemesel, pozvánky a informace o skupinových slevách při návštěvě jednotlivých regionů a míst. V dalších pavilonech se můžete seznámit s nabídkou cestovních kanceláří a vybrat si pěknou dovolenou.



Atraktivní nabídka krajů aneb aktivní dovolená doma...

Zlínský kraj nabídne jízdu na koních, horolezectví, sjíždění a splavování řek, golf a také adrenalinové sporty – například seskoky s padákem nebo známou Barum rallye.

Moravskoslezský kraj láká turisty na zimní sporty – rodinné sjezdové i běžecké lyžování, ale

také na golf, lovy zvěře, církevní a venkovskou turistiku, programy zaměřené na poznávání tradic a folkloru, gastronomii a další.

Liberecký kraj představí turistickou a cykloturistickou trasu Po stopách Albrechta z Valdštejna – poznávání historických míst (hradů, zámků a měst), které se dotýkají života této významné osobnosti českých dějin, a Pohádkový Český ráj – program pro rodiny s dětmi.

Jihočeský kraj připravil tematické programy Jižní Čechy pohádkové, Jižní Čechy pohostinné nebo Putování zapomenutým krajem lesů a luk. V nabídce Jihočeského kraje je také projekt Cestujeme s handicapem zpřístupňující zajímavé oblasti kraje zdravotně postiženým.



Plzeňský kraj na veletrhu představí projekty Gastronomické trasy města Plzně, dětem určený projekt Pohádková země Brčálník, putování po hradech, venkovskou turistiku, památky lidové architektury a skanzen v Chanovicích, Židovskou cestu, dále vodácké trasy a lyžařské běžecké tratě na Šumavě – v Srní, Modravě, Kvildě, Železnorudsku apod.

Pardubický kraj bude kromě pěší turistiky a cykloturistiky nabízet především lázeňství, jízdu na koních (a také dostihový sport) a architektonické památky tzv. východočeského baroka.

Karlovarský kraj se představí především jako oblast s velkou koncentrací lázeňských služeb. **Jihomoravský kraj** bude turisty

lákat na vinařství – tedy na vinařské stezky, ale také na ideální podmínky pro rodinnou cykloturistiku, lázeňství a kulturní památky.



Ústecký kraj připravuje prezentaci atraktivní turistické hry Putování po Tolštejnském panství.

Královéhradecký kraj ve své prezentaci zdůrazní nabídku pobytů pro seniory a rodiny s dětmi a kongresovou turistiku.

Olomoucký kraj představí Jeseníky s jejich nabídkou turistických a lyžařských příležitostí, ale také neméně zajímavé podhůří s lázněmi a historickými památkami. K zajímavostem bude patřit závodní rýžoviště zlata v Rekreačním středisku Bohema Zlaté Hory.

A doprovodný program?

Na čtvrtek 8. ledna je připravena konference Klubu českých turistů na téma Značení turistických cest.

Druhý den veletrhů, v pátek 9. ledna se uskuteční seminář Využití internetu v cestovním ruchu, dále pak seminář „Zelené prázdniny – Heritage Trails – Prázdniny na venkově“ zaměřený na nové značky profesionálních produktů cestovního ruchu mikroregionů, krajů a České republiky. Jeho pořadatelem je Evropské centrum pro ekoagroturistiku ECEAT CZ.

Pavel Hofrichter

Věříme, že nezapomenete ani na návštěvu expozice ČRDM. Těšíme se na vás!

Cestovní pojištění Last - time? Proč ne?!



Jistě už někteří z vás zažili doma tu situaci, kdy kufry byly zabaleny a čekaly v předsíni, pasy a peníze ležely přichystány na stole, cestovní horečka nebezpečně stoupala a v tu chvíli jste si vzpomněli, že nemáte cestovní pojištění.

Pokud jste si na tuto opomenu-tou – ale důležitou – součást Vaší cesty vzpomněli v okamžiku, kdy je za okny bílý den, není nic jednoduššího, než vyslat nejméně vzdorujícího člena domácnosti (pokud to není pes), aby navštívil nejbližší pojišťovnu a tento nedostatek napravil.

V případě, že Vás ovšem zanedbání starostlivosti o blaho celé vaší rodiny probudí ze sladkého spánku, je nutné tento poklesek řešit jinak.

Nebo už dokonce sedíte v autě a billboardy podél cest vás upozorňují, že je poslední příležitost si natankovat „ještě doma a za naše“, protože po pár kilometrech už budete na hranicích.

Možná si při placení pohonných hmot vzpomenete, že vám v pouzdru na doklady „jakoby něco chybělo“. Pokud tím chybějícím elementem máte na mysli Průkaz klienta cestovního pojištění, tak tohle je právě ten poslední okamžik, kdy to můžete ještě napravit.

A právě pro tyto situace uvádí pojišťovna Generali ve spolupráci se společností Satum Czech jako první na náš trh produkty „SMS Tour“ a „WAP Tour“.

SMS Tour vám umožní prostřednictvím jednoduché SMS zprávy zaslat osobní údaje a termín vaší cesty na telefonní číslo provozovatele.

Při přijetí potvrzovací zprávy na váš mobil se dozvíte číslo vaší pojistné smlouvy, částku k zaplacení a také kontakt na asistenční centrálu.

V případě jakýchkoliv nedostatků ve zprávě (neexistující chybné datum apod.) je vždy provozovatelem zaslána zpět opravná zpráva s označením nedostatků.

Pokud upřednostňujete sjednávání pojištění po internetu, můžete využít produktu WAP Tour, který vám umožní sjednat si prostřednictvím WAP systému, aktivovaném ve vašem mobilním telefonu,

uzavření cestovního pojištění, aniž byste museli mít k dispozici počítač.

Klientům e-banky je zde současně nabídnuta možnost okamžité platby pojistného.

V případě, že nepatříte k zapomnětlivým lidem, ale pouze preferujete moderní, rychlý a spolehlivý způsob komunikace, tak i vám jsou určeny tyto produkty nahrazující ve spojení s elektronickým bankovníctvím konvenční způsob pojišťování, které už nebudou příští generace vůbec znát.

Po sjednání takového pojištění si můžete být jisti, že jste udělali vše potřebné pro zabezpečení vaší cesty a v případě onemocnění nebo úrazu se o vás kvalitně postarají pracovníci asistenční služby.

Takže nezbyvá než dodat – šťastnou cestu!
*Denisa Smolová,
cestovní pojištění*

Co nového chystá infolinka Generali pro své klienty

V roce 2003 uplyne již 10 let od doby, kdy pojišťovna Generali vstoupila na náš trh. Mnohé se za těchto 10 let změnilo, avšak pozice naší pojišťovny na trhu se stále upevňuje, neboť jejím cílem je poskytovat klientům co nejkvalitnější služby v co nejširším měřítku.

Jedním z oddělení, které svoji práci k plnění těchto úkolů nepochybně přispívá, je bezplatná infolinka, tzv. call centrum. Jeho vytvoření v roce 1999 podnítila sama doba a situace na trhu v oblasti pojišťovnictví. Úkolem bylo tehdy především podávat informace o povinném ručení a sjednávat smlouvy po telefonu. Během následujících let prošlo oddělení několika změnami včetně změny názvu i náplně své činnosti. Call centrum dnes nejen podává informace o pojistných produktech, či adresách jednotlivých zastoupení, ale také zprostředkuje kontakt mezi klientem a pojišťovacím agentem a provádí distribuci propagačních materiálů, vyřizuje dotazy klientů prostřednictvím elektronické pošty a telefonního záznamníku. V neposlední řadě také radí klientům, jak uzavírat

pojistné smlouvy na internetu (cestovní pojištění).

Od 2. 1. 2004 připravuje Generali pojišťovna pro své klienty novou službu – tzv. Modrou linku (s výhodným tarifem volání, kdy větší část poplatků hradí pojišťovna). Sem se budete moci obrátit v případě škodní události v pojištění motorových vozidel. V průběhu druhé poloviny roku 2004 budete moci hlásit i škody na majetku, nebo z pojištění osob. Modrá linka bude k dispozici v pracovní dny od 7 do 19 hodiny.

Práce telefonních operátorů je v mnoha ohledech velmi náročná. Jedná se především o dobrou znalost poskytovaných produktů pojišťovny, dále o komunikační a vyjadřovací kulturu a v neposlední řadě o vysokou odolnost vůči stresu. Cílem všech pracovníků call centra je vstřícný přístup ke klientům, uspokojování jejich potřeb, posilování důvěry v pojišťovnu Generali a samozřejmě získávání nových klientů.

*Ondřej Žižka
pracovník call centra
Generali Pojišťovna a.s.
Generální ředitelství
Bělehradská 132, 120 84 Praha 2
Telefon 221091 000
Telefax 221091 300
Bezplatná infolinka: 800 150 155
E-mail: servis@generali.cz
Internet: www.generali.cz*

Zpravodaj ČRDM o výchově
a využití volného času dětí a mládeže

ARCHN



Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 - 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jakub Kořínek – vedoucí redaktor,
Hana Konopiská, Mgr. Jiří Zajíc
Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 379, fax: 234 621 541
e-mail: archa@adam.cz
IČO: 68379439

Graf. úprava a sazba Michala Rocmanová akad. mal.
Tiskne TG TISK s.r.o. Lanškroun
Fotografie z archivů členských sdružení ČRDM
Příspěvky přijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF
Vychází 8 x za rok



Náš otisk v toku času

Další rok se překulil a my jdeme dál. S rancem plným nápadů a smělých vizí, jen občas naše oči od hvězd na obloze musí pohlédnout dolů na stezku, překročit padlý kmen, obejit blátivou louži, odvalit balvan. Všem nám, co pracujeme s dětmi a mládeží, i těm, kdo takové podporují, přeji v roce 2004 pohodu a radost z uskutečněných myšlenek, spoustu dětských úsměvů.

Jen to, co předáme dalším generacím, není pomíjivé. Je to náš otisk v čase, otisk nejtrvalejší.

*Petr Bratský,
skaut, bývalý starosta
Prahy 13,
poslanec Parlamentu ČR*



Pokud jde o Vánoce, přeji si každým rokem víc a víc, aby se mi vedlo oprostít se od shonu a tlaku společnosti, která Vánocům bere jejich smysl a poselství. Čím jsem starší, tím víc Vánoce vnímám především jako duchovní svátek, který říká, že narození dítěte v Betlémě by nám

nepomohlo, pokud se nenarodí také v naší vlastní duši. To ale není lehký úkol.

Novoroční přání nemívám. Spíše si přeji stařečně snášet všechno, co nás potká a není toho málo. Je důležité se opírat o hodnoty nadčasové, protože dnešní doba se vyznačuje ztrátou měřítek. Tohle přeji také vám všem a krásné svátky.

*Tána Fischerová,
poslankyně Parlamentu
ČR, herečka*



Vážení a milí, jsou tu opět Vánoce a s nimi obvykle spojujeme přání štěstí a všeho dobrého, dárky pod stromečkem, jídlo a pití na bohatě prostřeném stole a hlavně vánoční klid a odpočinek.

Dárky letos nebudou, dohodli jsme se s manželkou, musíme alespoň my šetřit, i když deficit rodinného rozpočtu se nedá s tím státním vůbec srovnávat. Jídlo ani pití vám nepřeji, to si nakonec v míře až nechtěné obstará zpravidla každý sám. Klid a odpočinek si musíte dopřát také sami. Ten vám přeji z plného srdce, protože si ho všichni zasloužíme. Takže zbývá alespoň to přání – přeji vám tedy krásné Vánoce, mír a pohodu v duši, lásku a porozumění pro všechny blízké i vzdálené, hlavně pro ty, kteří jsou sami, opuštění, smutní, nemocní, nešťastní, kterým

se nedostává toho, co máme my sami. Šťastné a veselé Vánoce a dobré vykročení do nového roku 2004.

*Jan Kasl,
předseda Evropských
demokratů*



Milí mladí přátelé, mé přání pro Vás je následující:

V roce 2004 uplyne 10 roků od Mezinárodního dne rodiny. OSN při této příležitosti vyzývá národy, aby pokračovaly v budování společnosti příznivé rodině. Je to mimořádná příležitost pro nás všechny, abychom si uvědomili, že právě naše vlastní rodina je základem společnosti a zaslouží si naši osobní pozornost. Přeji vám, abyste si byli vědomi, jak velikou hodnotou pro člověka je dobré a trvalé rodinné zázemí, a abyste měli odvahu ho vytvářet i pro své životní partnery a také své potomky.

*Tomáš Kvapil, poslanec
Parlamentu ČR*



Krásné Vánoce, hodně zdraví a spokojenosti

přeje do nového roku 2004

*Vladimír Mlynář,
ministr informatiky*



Vážení a milí, přeji České radě děti a mládeže, přeji všem do nadcházejícího významného roku víc spokojenosti, víc radosti, víc vzájemného porozumění, víc poctivosti a spravedlnosti, víc víry v dobrou budoucnost, víc naděje. Věřím, že mladá generace bude žít líp.

*Jaroslava Moserová,
senátorka*



Jsem rád, že mohu v době předvánoční pozdravit čtenáře Archy. Vánoční svátky a příchod nového roku jsou radostné svátky, které nám vždy silně připomenou, jaký význam pro nás má společenství, v němž žijeme. Je to také období přemýšlení o budoucnosti. Pro vás, kteří se věnujete dětem a mládeži, jsou oba tyto akcenty ve Vaší práci přítomné trvale. Přeji Vám radostné, požehnané Vánoce a šťastný a úspěšný Nový rok.

*Josef Zieleniec,
senátor*